

that can overcome growing instability are in man, his nature and ability to improve. Will he be able to create a new culture, overcome the asymmetry of development between his activity, transforming the world around him, and activity, transforming his own inner world, can he overcome new risks and threats.

The world is in a situation requiring a qualitative civilizational shift. As once at the beginning of the eighteenth century, those who changed traditions and made the transition to new technologies became the development leaders. At the beginning of the 21st century, the world needs a new leap towards knowledge-based production, the progress of human development, and the formation of the ability to make value-conscious consumption.

The situation unfolding in the world with the spread of the COVID-19 virus infection, which quickly acquired the character of a global pandemic, brought the world to the understanding that the further development of civilization is possible only on the basis of mutual understanding, dialogue and equal partnership.

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТІВ

А. Є. АЧКАСОВ, д-р екон. наук, проф.,
проф. кафедри економіки
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

У сучасних соціально-економічних умовах управління проектами є невід'ємною частиною ефективної зовнішньоекономічної діяльності, спрямованої на забезпечення конкурентоспроможності й стійкого економічного розвитку вітчизняних компаній на міжнародних ринках різної галузевої спрямованості.

Підсистема управління вартістю проекту також має ряд галузевих особливостей. На стадії будівництва вона являє собою циклічно повторювальний процес розрахунків прогнозованої вартості об'єкту, що споруджується, вироблення і впровадження заходів щодо скорочення прогнозованої вартості або її втримання в заданих контрактом межах.

Ціль управління конфігурацією проекту полягає в досягненні відповідності один одному трьох об'єктів управління:

- вимог, виставлених замовником при формуванні контракту;
- розробленої проектної та робочої документації, включаючи інформаційну модель;
- об'єкту, завершеного і такого, що пройшов етап пуско-налагодження для підтвердження досягнення відповідності проектним вимогам.

Підсистема управління якістю проекту містить у собі процеси управління якістю при проектуванні, виготовленні встаткування, здійсненні будівельно-монтажних робіт і встановлення невідповідності в ході проведення пуско-налагоджувальних робіт.

Метою управління комунікаціями є забезпечення учасників проекту повною, достовірною й актуальною інформацією про хід реалізації проекту для прийняття адекватних управлінських рішень і організації взаємодії учасників проекту відповідно до прийнятої структури управління. Одним із ключових завдань даної підсистеми є організація інформаційного обміну з місцевими та центральними органами влади в країні перебування, з громадськими організаціями, населенням, засобами масової інформації для формування позитивної суспільної думки про діяльність компанії та про хід реалізації проекту.

Управління ризиками є ключовою підсистемою для технічно складних міжнародних проектів у сфері, при неналежній реалізації яких можливо настання тяжких і руйнівних наслідків. Система управління ризиками повинна ефективно функціонувати, регулярно зазнавати моніторингу і своєчасної оптимізації.

За сучасних економічних розумів визначають п'ять основних підходів до управління ризиками:

1. Уникнення, що веде до зміни параметрів і навіть до скасування проекту.

2. Мінімізація, наприклад, страхування, передача субпідрядникам, отримання гарантій від інвесторів.

3. Перенесення ризику до партнера, який буде найкращим чином контролювати ризик при найменших витратах. Перенесення ризиків є ключовим аспектом максимізації критерію «ціна-якість».

4. Прийняття, що доцільно як для несуттєвих ризиків, так і для тихнев ризиків, якими приватний партнер не зможе ефективно управляти при прийнятному рівні премії за ризик.

5. Резервування, тобто створення резервних рахунків на ремонт або обслуговування боргу.

Процес управління ризиками на етапі розробки проекту може бути розбитий на наступні етапи:

1. Виявлення й докладний опис ризиків проекту.

2. Аналіз можливих наслідків ідентифікованих ризиків.

3. Оцінка ймовірності реалізації ризиків.

4. Оцінка наслідків реалізації ризиків.

5. Розробка стратегій управління ризиками.

6. Запис результатів цього процесу.

При цьому процедури ідентифікації, моніторингу, розробки заходів з управління ризиками і складання звіту про результати управління ними здійснюють в автоматизованій системі управління ризиками за допомогою таких програмних продуктів, таких як Risk Industrial і Primavera Project Management [2].

Керування договірною діяльністю із замовником за кордоном – це процес більш трудомісткий, ніж в Україні. Відхилення від вимог контракту в частині термінів, вартості та якості найчастіше перетворюються в претензії та штрафи, що у свою чергу веде до фінансових втрат і далі до втрати іміджу.

Використання сучасних інструментів проектного менеджменту дозволяє забезпечити ефективне управління програмами та проектами в сфері зовнішньоекономічної діяльності компаній будь-якої функціональної спрямованості. Особливо актуальне використання даної технології для керування масштабними та технічно складними проектами в сфері енергетики.

Література:

1. Бушуєв С. Д., Бушуєв Д. А., Бушуєва В. Б., Бойко О. О. AGILE-трансформація підходів в управлінні будівельними проектами на фазах ініціації та проектування. *Управління розвитком складних систем*. 2020. Вип. 41. С. 15-20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Urss_2020_41_4 (дата звернення 31.01.2021).
2. Oracle Primavera P6 – світовий стандарт в управлінні будівельними проектами. URL: <http://pmssoft.com.ua/index.php/products/primavera/primavera-p6-enterprise-project-portfolio-management> (дата звернення 31.01.2021).

ТРАНСФОРМАЦІЯ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЙОГО РОЗВИТКУ В МАЙБУТНЬОМУ

В. П. РЕШЕТИЛО, д-р екон. наук, проф.,
проф. кафедри економічної теорії та міжнародної економіки
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Сучасний етап розвитку світового господарства характеризується тектонічними зрушеннями в історії людства, осмислення яких опинилося в центрі уваги багатьох дослідників. У наукових узагальненнях виділяються такі визначальні явища міжнародного життя як розпад однолярної системи світоустрою, формування нового етапу та нової якості процесів глобалізації, форматування "нового світового порядку", що включатиме не тільки розвиток процесів національного егоїзму в розвитку економіки, а й широкі коло інших проблем – від підвищення ролі національних культур до екології та питань безпеки. З числа ж головних проблем виокремлюється крах теорії неолібералізму, коронакриза, зміна правил міжнародної торгівлі та напрямів руху фінансових потоків, підвищення ролі транснаціональних корпорацій та міжнародних фінансових інститутів.

Сучасна світова економічна криза, обумовлена пандемією, яку порівнюють з великою депресією 1929–1933 років, потребує пошуку шляхів виходу з неї. За даними СОТ, у 2020 році обсяги світової торгівлі упали на 9,8%. Запровадження карантину у більшості країн обвалило вартість нафти та різко погіршало економічний стан країн-експортерів нафти. В умовах падіння світового ВВП відбувається зростання сукупного державного та приватного боргу, рівень якого складає майже 200% глобального ВВП. Зростає глобальна нерівність. На фоні падіння глобального ВВП та різкого зменшення рівня життя більшості населення світу, сукупна вартість майна найбагатших людей світу в 2020 році зросла майже на 1,9 трлн дол.